

Примери добре праксе

У мајском броју часописа „Просветни преглед“, као пример добре праксе, објављен је чланак под називом „Значај комуникације у друштву и природи – пример пчела“.

Чланак су написале и пројектну наставу (огледан час) осмислиле, професорке Марија Пекез и Јасна Скомрак са ученицима одељења Т14.

ПРОЈЕКТНА НАСТАВА

Значај комуникације у друштву и природи – пример пчела

Учествујући у пројекту који је повећао област комуникације и живот пчела, ученици првог разреда Електро-техничке школе „Михајло Пупин“ из Новог Сада стекли су нова знања о видовима комуникација и карактеристикама ових посебних инсеката, направили хотел за пчеле и упознали се са својствима и применом енергетске тресе миксантуса.

Једна од наставних јединица у првом разреду средње школе носи назив „Место језика у друштву и природи: Битна својства језика, језик и комуникација“. Ову јединицу ученици често доживљавају као нешто познато, па самим тим неинтересно и незахватљиво. Часовни обради теме „Опште појмове о језику“, па и оне наставе језика, следе се на традиционалним методама, па наставници треба да уклопе ученицима на проучавање језика као система, да их упозна са његовом функцијом и друштвеним и историјском условношћу. Ученици овеку наставу јединицу довољно подстицајом и личним мотивацијом, говорећи је са здравим интересом и ентузијазмом, нарочито привољним у средњој стручној школи, био је њихов назив.

Требао је бити довољно креативни, изаговорити и стремити да се, зареде са ученицима и збогом, рад на овој друштвеној јединици. Схватили да је подстицајом окружење нешто што је различито од сваког ученика и да то треба имати у виду код сваког часа. Тако је на једној настави јединице и извођења часова у уобичајеној настави која је прерасла у пројектну наставу. У жељу да ученицима упознати на значај комуникације у природи и друштву, као Битна својства језика, наставница Јасна Скомрак дошла је на идеју да првобудно о тиме разговара са пчелицама и њиховим начелом комуникације.

Зашто смо у природи или томе изабрали пчеле? Једини животињски инсекат који смо пронашли говори да оне, већ интелектуално годима, на исти начин праве мек и да је то једини инсект на свету који за себе израђује храну, изговарајући језику и за ње. Разлог за ово треба тражити и у њиховој на којој оне међусобно преносе информације. Првобудно смо изабрали са ученицима првог разреда средње Електро-техничке школе, средња техношколска јединица. Ученици који су желели да учествују у пројекту су организовани у групе и тимове и почели се са радом. У почетку се чинило да желе да раде само израдом, самостално наставником, набућим, кад је било неопходно, пчелица је желела да се игра и рађале су се нове идеје. Већи број ученика је почео са озбиљним радом и њихово залагање је било за сваку лекцију.

Прва идеја је био да ученици самостално, на интерактивну, отворену или затворену описима. У почетку истраживачки рад пренабавља је и прича о пчелицама самостално, па се развила идеја о правном хотелу за пчеле. У жељу да остваримо њих и животну средину, одлучили је да се хотел направити од природних материјала и поставити у шкoлској дворани.

ИНОСТРАНА ИСКУСТВА

У оквиру RAJ Erasmus+ пројекта DEBELBA и помошћу Здравственог професора шпанског језика Србије, изабрали смо пројекат да се у Шпанији стручно усавршавају августу 2021. године и да, након путовања, направимо материјал и пројекат нове идеје у раду са својим ученицима. ИКТ алати и користим материјале за који смо сазнали на курсу помоћни су да који часови буду занимљиви и друштвени. У време пандемије, кад је важно да не доживљамо и ученици који наставу протег од пчеле, овај додатни материјал је одговорног значаја.

Лекцијом од задатака је био и да се нађу информације о материјалу. Схватили је миксантус, енергетска треса од које се праве мек и бркет, те оне тога споја у обичајне изворе енергије. Већина је изабрала за животну средину јер има способност да побољшава квалитет земљишта, елиминира отровне елементе. Ученицима је овај материјал био лок за одбрану и рад. Док се прва група ученика бавила пчелицама, друга правила хотел, треба је истраживања показивање везама за миксантус и за употребу пчеличних производа у земљорадњи и индустрији. Пројекат рада прве групе биле су презентације са следећим називима: „Како комуницирају пчеле?“, „Зашто су пчеле важне?“ и „Шта смо научили од пчела?“. Друга група је, уз објашњење и дијалог са наставником, успела да направе незгодно хотел за пчеле самостално, да их поставе у дворани и направиле презентацију у којој објашњавају поступак израде. Друга презентација била је о миксантусу. Трећа група је представила своје истраживања, а уз помоћ наставника, представила кроз презентацију и кратки филм. Они су успели да пронађу везу између пчела и уметности, као и употребу пчеле у ИКТ-у, и да на филму прикажу за што се све у индустрији користе пчелични производи.

На најзадничком часу, који су одржале професорке Марија

Пекез и Јасна Скомрак уз присуство ПП службе и управе школе, ученици су представили своје радове и разговоре о комуникацији у друштву и природи, и томе чему нас може научити комуникација пчела, односно друге животиње, као и о узajаном постојању и толеранцији.

У уводном делу часа, тему је најбоље професорка Јасна Скомрак, поздрављајући ученике шта значи сам термин, односно појам енергетског средине. Уследила су питања која су се односила на потребу пчела да преносе податке, односно да комуницира. Закључило је да комуникација није искључиво повезана са човеком, већ је присутна и у природи.

У уводном делу часа петоро ученика прве групе уочило је да значај пчела и све битно за њихов опстанак и развој. Дан су представили своје презентације, они су, интересантно питања, укључивали и разговоре и остале одговоре. Затим су ученици друге групе, на основу презентације, најбољим процес правили хотел за пчеле и приказали како изгледа готово пројекат. Остатак одељења је имао прилику да постави додатна питања везано за посету изради. Леади ученик је, на основу своје презентације, упознато одговорио и са миксантусом и његовом употребом, дајући им могућност да разговоре за шта би они још користили овај материјал. Пред крај сваког дела часа, друге презентације, професорка Марија Пекез, разговарала је са ученицима о свакоме што су научили о комуникацији пчела и њиховој комуникацији уопште. Посебно је истакнула толеранцију и узajамно постојање у сваком виду комуникације, јер други треба мислити као зграду.

У завршном делу часа треба пружа је приказали презентацију са уметничким деловима, насталим од миксантуса, затим се говорило о вези пчела и ИКТ-а. Час је завршен кратким филмом, који је аутор једног ученика, а који на занимљив начин говори о употреби пчеличних производа у индустрији. За крај је остало само да ученици изнесу своје утиске о часу и да их гости који су присуствовали часу, прочитају међусобно. У разговору професорке, ПП службе и управе, али и на основу позитивних предисказања, остаје утисак да је час завршен у новом начину и начину које су стекли ученици и ново искуство и знања које су стекли њихови наставници, као и сви они који су му присуствовали.

Марија Пекез, професорка средње језика и њихових школа
Јасна Скомрак, професорка пројектне наставе
ETIS „Михајло Пупин“, Нови Сад